

ผลของการสอนโดยใช้กลยุทธ์ไคเนติกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องทฤษฎีการพยาบาลสิ่งแวดล้อมของในดิงเกลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1

วรรณวดี เนียมสกุล*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้กลยุทธ์ไคเนติกและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้กลยุทธ์ไคเนติกกับกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ จำนวน 60 คน จัดเข้ากลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน โดยการสุ่มแบบจับคู่ตามระดับเกรดเฉลี่ยของนักศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการสอนโดยใช้กลยุทธ์ไคเนติกและแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ค่าความเที่ยงของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่ากับ .86 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลหลังได้รับการสอนโดยกลยุทธ์ไคเนติกสูงกว่าก่อนได้รับการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการสอนโดยกลยุทธ์ไคเนติกสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: นักศึกษาพยาบาล, กลยุทธ์ไคเนติก, ทฤษฎีการพยาบาลสิ่งแวดล้อมของในดิงเกล

Effect of Teaching by Using Didactic Strategies on Learning Achievement of Environmental Model of Nursing: Florence Nightingale of the First Year Nursing Students

Wanwadee Neamsakul*

ABSTRACT

The purposes of this quasi-experimental research were to compare achievement of nursing students before and after teaching by didactic strategies and traditional method. Research subjects were 60 first year nursing students from Boromarajonani College of Nursing Uttaradit which were matched pairs by randomly assigned into one experiment group and one control group. Research instruments were didactic strategies lesson plan and achievement test developed by the researcher and the contents were validated by groups of experts. The reliability of the test was .86. Statistical techniques used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, and t-test.

Major findings were as the followings:

1. Achievement of nursing students after teaching by didactic strategies was significantly higher than before at .05 level.
2. Achievement of nursing students whom being taught by didactic strategies was significantly higher than the control group at .05 level.

Key words : Nursing Student, Didactic Method, Environmental Model of Nursing, Florence Nightingale,

* RN., Senior Professional Level, Obstetrics Nursing Department, Boromarajonani College of Nursing, Uttaradit

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ได้เน้นประเด็นหลักในเรื่องการพัฒนาโดยใช้คนเป็นศูนย์กลาง ในท่ามกลางภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ความผันผวนทางการเมือง ความสุกปรกทางวัฒนธรรมและศีลธรรม ทำให้คนไทยต้องเผชิญปัญหาอย่างมากมาย สังคมไทยจึงต้องเร่งรัดพัฒนาและฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ โดยต้องอาศัยคนในชาติร่วมกันสร้างให้เกิดสังคมไทยที่พึงประสงค์ใน 3 ด้านคือ สังคมแห่งคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ตลอดจนเป็นสังคมแห่งสมานฉันท์และเอื้ออาทรกัน การสร้างสมให้เกิดสิ่งเหล่านี้ได้ต้องอาศัยการศึกษาเป็นกระบวนการช่วยขับเคลื่อน ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งถือได้ว่าเป็นกฎหมายฉบับแรกทางการศึกษาในประเทศไทย ที่มีผลบังคับใช้ในวันที่ 24 สิงหาคม 2542 เป็นต้นมา ก่อให้เกิดกระแสการตื่นตัวครั้งใหญ่กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพราะการศึกษาของประเทศจะต้องมีการปฏิรูปปรับเปลี่ยนโฉมหน้าใหม่ โดยจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสูงสุด เพื่อทำให้เกิดการพัฒนาลักษณะของผู้เรียนที่พึงปรารถนา คือ ดี เก่งและมีความสุข (คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้, 2543) โดยหัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้ คือ การปฏิรูปจากการยึดวิชาเป็นตัวตั้งมาเป็นยึดมนุษย์หรือผู้เรียนเป็นตัวตั้ง หรือที่เรียกว่า ผู้เรียนสำคัญที่สุด (ประเวศ วะสี, 2543)

ในการเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์นั้น เป็นการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตสาขาพยาบาลศาสตร์ให้มีสมรรถภาพและมีศักยภาพที่จะปฏิบัติงานในระบบบริการสุขภาพทุกระดับเพื่อสนองการปฏิรูประบบบริการสุขภาพไทยตามพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ซึ่งประกอบด้วย การเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งมีความ

เกี่ยวเนื่องกันไม่สามารถแยกออกจากกันได้อย่างเด็ดขาด เพราะการเรียนภาคทฤษฎีจะช่วยเสริมสร้างความรู้และแนวทางเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติ ตลอดจนการสร้างทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล ดังนั้นถ้าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านพุทธิพิสัยของผู้เรียนอยู่ในระดับสูง ก็คาดว่าผู้เรียนนั้นจะมีพื้นฐานความรู้มากพอที่จะสามารถให้การพยาบาลที่ดีได้ (ประดับ แก้วแดง, 2542) ดังนั้นถ้าการจัดการเรียนการสอนสามารถสร้างเสริมพยาบาลให้เป็นคนเก่งโดยอาศัยตัวชี้วัด คือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก็จะได้บัณฑิตพยาบาลที่มีความรอบรู้ในสาขาวิชาชีพและสามารถนำความรู้ที่มีไปปฏิบัติงานในระบบบริการสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามในการจัดการเรียนการสอนนอกจากจะทำให้ได้คนเก่งแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้และการทำงาน ตลอดจนเป็นคนดี ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ รักที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต แต่ในสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันพบว่าปัญหาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพยาบาลมีหลายด้าน ทั้งด้านผู้เรียน ผู้สอน สภาพแวดล้อมและด้านอื่น ๆ ในส่วนปัญหาของผู้เรียนที่สำคัญอย่างยิ่งก็คือผู้เรียนไม่เข้าใจเนื้อหาที่เรียน บอกว่าเนื้อหาหนักเกินไป ไม่สามารถสรุปความคิดรวบยอดได้ ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้จากทฤษฎีไปสู่ภาคปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม เมื่อจบการศึกษาไปแล้วต้องสอนและแนะนำอย่างใกล้ชิดไปอีก 1 ถึง 2 ปี จึงจะสามารถทำงานได้เต็มที่ ดังนั้นจึงไม่สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังขององค์กร (ประดับ แก้วแดง, 2542)

รายวิชามโนคติ ทฤษฎีและกระบวนการพยาบาล เป็นวิชาบังคับในหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาชีพ หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 ที่จัดการเรียนการสอนในภาคเรียนที่ 3 แก่นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะสุขภาพกับการเจ็บป่วย

สิทธิผู้ป่วย การพยาบาล การดูแลแบบองค์รวม ทฤษฎีพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาล ทฤษฎีทางการพยาบาล กระบวนการพยาบาลและการนำไปใช้ โดยยึดหลักจริยธรรมและหลักสิทธิมนุษยชน (หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) โดยในบทที่ 3 ได้แก่ แนวคิด ทฤษฎีทางการพยาบาล และการนำไปใช้ มีหนึ่งในจำนวนเจ็ดทฤษฎีการพยาบาล ได้แก่ ทฤษฎีการพยาบาลของไนติงเกล ที่จัดได้ว่าเป็นทฤษฎีที่สำคัญที่สุดทฤษฎีหนึ่งทางการพยาบาล เนื่องจากเป็นทฤษฎีปฐมบทที่ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายไปทั่วโลก อย่างไรก็ตามทฤษฎีดังกล่าวจัดเป็นทฤษฎีการพยาบาลแบบ Grand Theory มีความเป็นนามธรรมสูง ทำให้เกิดความเข้าใจยาก อีกทั้งการสอนในรูปแบบเดิม ๆ ที่ผ่านมา ได้แก่ การบรรยายเป็นส่วนใหญ่ทำให้นักศึกษาเรียนแบบเป็นผู้รับข้อมูลเพียงด้านเดียว ไม่ได้ฝึกคิด วิเคราะห์ อย่างเต็มที่ การบอกเล่าเรื่องในประวัติศาสตร์ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ง่วงนอน ไม่สนใจเรียนอย่างจริงจัง ทำให้ไม่เข้าใจเนื้อหาวิชาอย่างถ่องแท้ ดังจะเห็นได้จากผลการสอบที่ผ่านมาพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนผ่านเกณฑ์น้อยกว่าร้อยละ 60 นอกจากนี้เมื่อสอบถามความเข้าใจต่อทฤษฎีดังกล่าว ในการฝึกภาคปฏิบัติพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ไม่สามารถบอกแนวคิดที่สำคัญเกี่ยวกับทฤษฎีได้ หรือให้แนวคิดในรายละเอียดที่ไม่ลึกซึ้งเพียงพอ

จากแนวคิดและเหตุผลดังกล่าว จึงนับว่าเป็นภาระสำคัญ และเป็นสิ่งที่ท้าทายสำหรับอาจารย์พยาบาลที่จะต้องหาแนวทางที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีความมั่นใจและนำทฤษฎีการพยาบาลไปใช้อย่างเต็มภาคภูมิ รู้สึกเป็นสุขเมื่อได้เรียนรู้ มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ กระบวนการจัดการเรียนการสอน จึงต้องเปลี่ยนมาสู่การเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ที่ผู้สอนจะต้องเป็นทั้งนักวิชาการ นักปฏิบัติ และนักจัดการที่จะบูรณาการความรู้และกระบวนการเรียนรู้ใช้กลยุทธ์ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่าง

กระตือรือร้น วิธีที่ได้ผลวิธีหนึ่งได้แก่ การนำกลยุทธ์ไดแดคติก (Didactic Strategies) โดยผู้สอนจะมีบทบาทเป็นผู้ออกแบบการเรียนการสอนที่ดี เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง คือส่งผลให้มีพื้นฐานการคิดดี ภูมิแน่น เรียนรู้อย่างมีความสุขอันเป็นปิติสุขในความสำเร็จของการเรียนรู้ มีผลการศึกษาที่รายงานถึงประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนแบบ Didactic Method ที่สามารถกระตุ้นให้ผู้สอนเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นและสามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อให้ผู้เรียนมีความสนุกสนาน เกิดการกระตุ้นวิธีการคิด การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (The Fontys UAS team, 2013) ซึ่งคุณสมบัติดังกล่าวเป็นคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของบัณฑิตไทยตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) อย่างไรก็ตาม พบว่าการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีดังกล่าวยังไม่ได้ถูกนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของคณาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี อุตรดิตถ์ อย่างแพร่หลาย (แนบรายงานแผนการสอนรายวิชา กลุ่มงานวิชาการ, 2555) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าร้อยละสิบแปดของอาจารย์เป็นพยาบาลที่จบการศึกษามาน้อยกว่าสามปี (รายงานประจำปีของวิทยาลัยพยาบาลอุตรดิตถ์, 2555)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับยังไม่มีการศึกษาถึงกลยุทธ์ไดแดคติกสำหรับการจัดการเรียนการสอนในหัวข้อของบทเรียนดังกล่าวมาก่อน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะดำเนินการสอนโดยใช้กลยุทธ์ไดแดคติกในหัวข้อทฤษฎีการพยาบาลของไนติงเกล ได้แก่ การสอนที่เน้นประสาทสัมผัสตามรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งสี่ด้านได้แก่ VARK Learning Style ที่มีลักษณะผสมผสาน (Multimodal learning preferences) ซึ่งประกอบด้วย การดู (visual) โดยให้นักศึกษาได้ดูบทบาทสมมติ (role play) ที่แสดงถึงอดีตชีวิตประวัติ และวิวัฒนาการของทฤษฎีการพยาบาลของไนติงเกล

และสะท้อนคิด การฟัง (Auditory) เรื่องเล่าจากประสบการณ์จริงในการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ในดิงเกลที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษจากผู้สอน การอ่านและเขียน (Read/Write) Scenario illustrating nursing care framed by Nightingale's Thirteen canons พร้อมช่วยกันวิเคราะห์ว่าครบถ้วนตามหลักปรัชญาการพยาบาลของไนติงเกลทั้ง 13 ประการ หรือไม่อย่างไร และการลงมือปฏิบัติ (Kinesthetic) นำทฤษฎีไปใช้วางแผนการพยาบาลในกรณีศึกษาที่กำหนดให้ โดยการจัดการเรียนการสอนจะเน้นการบรรยายให้น้อยที่สุด (Tradition passive) แต่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนมากยิ่งขึ้น (Teaming active) ซึ่งจะทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนสนุกสนานเพราะทั้งผู้สอนและผู้เรียนต่างมีความกระตือรือร้น ผู้วิจัยคาดว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษากลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยกลยุทธ์ไดแคดติกน่าจะสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้กลยุทธ์ไดแคดติก
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้กลยุทธ์ไดแคดติกกับกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ศึกษาเฉพาะในนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ ภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 60 คน (ห้องเอ 30 คน ห้องบี 30 คน) โดยศึกษาระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือน พฤษภาคม 2557

สมมุติฐานการวิจัย

นักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้กลยุทธ์ไดแคดติกมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ

นิยามศัพท์เฉพาะ

นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 หมายถึง นักศึกษาพยาบาลที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ ภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 60 คน (ห้องเอ 30 คน ห้องบี 30 คน)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้รับจากการทดสอบความรู้เรื่องทฤษฎีการพยาบาลของไนติงเกล

กลยุทธ์การสอนแบบไดแคดติก หมายถึง การออกแบบการเรียนการสอนที่มีลักษณะ 4C/ID หรือ 4 components instructional design model ได้แก่ 1) VARK learning style 2) ปริมาตรการเรียนรู้ 3) Blooms Taxonomy และ 4) สถานที่สอนและจำนวนผู้เรียน โดยการใช้กิจกรรมการสอนที่เน้นประสาทสัมผัสตามรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งสี่ด้าน (VARK Learning Style) (Fleming, 2004) ทั้งนี้การจัดการเรียนการสอนจะเน้นการบรรยายให้น้อยที่สุด (Tradition passive) แต่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนมากยิ่งขึ้น (Teaming active) ตามปริมาตรการเรียนรู้ของเดล (Edgar, 1969) โดย VARK learning Style ได้แก่

การเห็น (Visual) โดยให้นักศึกษาได้ดูบทบาทสมมติ (role play) ที่แสดงถึงวิวัฒนาการของทฤษฎีการพยาบาลของไนติงเกลและสะท้อนคิด

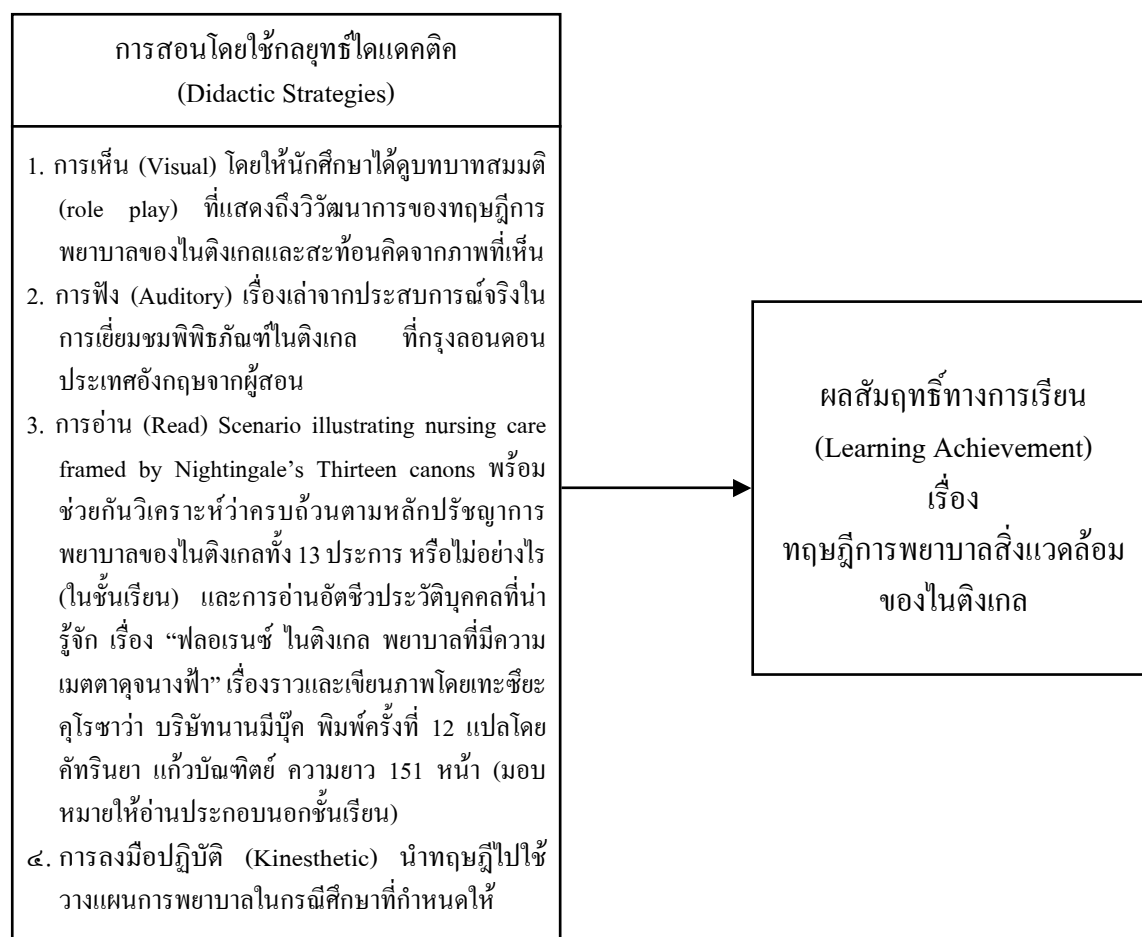
การฟัง (Auditory) เรื่องเล่าจากประสบการณ์จริงในการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ในดิงเกลที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษจากผู้สอน

การอ่าน (Read) Scenario illustrating nursing care framed by Nightingale's Thirteen canons พร้อมช่วยกันวิเคราะห์ว่าครบถ้วนตามหลักปรัชญาการพยาบาลของไนติงเกลทั้ง 13 ประการ หรือไม่อย่างไร (ในชั้นเรียน) และการอ่านอัตชีวประวัติบุคคลที่น่ารู้จัก เรื่อง “ฟลอเรนซ์ ไนติงเกล พยาบาลที่มีความ

เมตตาคุณนางฟ้า” เรื่องราวและเขียนภาพโดยเทชะชิยะคุโรฮะว่า บริษัทนานมีบุ๊ค พิมพ์ครั้งที่ 12 แปลโดย คัทรินยา แก้วบัณฑิตย์ ความยาว 151 หน้า (มอบหมายให้อ่านประกอบนอกชั้นเรียน)

การลงมือปฏิบัติ (Kinesthetic) นำทฤษฎีไปใช้วางแผนการพยาบาลในกรณีศึกษาที่กำหนดให้

กรอบแนวคิดในการวิจัย



ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experiment Research Design) แบบ 2 กลุ่ม วัด

2 ครั้ง (The Pretest-Posttest Control Group Design) ซึ่งมีรูปแบบการทดลองดังนี้

กลุ่มทดลอง

O1

X1

O2

กลุ่มควบคุม

O3

X2

O4

- O1 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา
พยาบาลกลุ่มทดลองก่อนได้รับการสอนโดยใช้
กลยุทธ์ไคเนติก
- X1 การสอนโดยใช้กลยุทธ์ไคเนติก
- O2 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา
พยาบาลกลุ่มทดลองหลังได้รับการสอนโดยใช้
กลยุทธ์ไคเนติก
- O3 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา
พยาบาลกลุ่มควบคุมก่อนได้รับการสอนโดยใช้
กลยุทธ์ไคเนติก
- X2 การสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบปกติ
- O4 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา
พยาบาลกลุ่มควบคุมหลังได้รับการสอนโดยใช้
วิธีการสอนแบบปกติ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษา
พยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี
อุตรดิตถ์ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา
2556 จำนวน 126 คน ได้แก่ ห้องเอ 63 คน ห้องบี 63 คน
กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจำนวนห้องละ
30 คน โดยมีขั้นตอนในการจัดกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. นำเกรดเฉลี่ย (GPA) ในภาคเรียนที่ผ่านมา
ของนักศึกษาแต่ละคนในห้องเอ และห้องบีมาเรียง
ลำดับจากสูงไปต่ำ (อันดับที่ 1 ถึง 63)
2. คัดเลือกนักศึกษามาทีละคู่ (Match pairs)
โดยคู่ที่ 1 ได้แก่ อันดับที่ 1 ของห้องเอ และอันดับที่ 1
ของห้องบี คู่ที่ 2 ได้แก่ อันดับที่ 2 ของห้องเอ และ
อันดับที่ 2 ของห้องบี.....คู่ที่ 30 ได้แก่ อันดับที่ 30
ของห้องเอ และอันดับที่ 30 ของห้องบี

ทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยการจับสลาก
คัดเลือกได้นักศึกษาห้องเอเป็นกลุ่ม

ควบคุมและห้องบีเป็นกลุ่มทดลองโดย
คัดเลือกนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มเก่ง ปานกลางและอ่อน

ตามเกรดเฉลี่ยที่เรียงลำดับไว้ของแต่ละห้องเท่าๆ กัน
ดังนั้นกลุ่มเก่ง ปานกลางและอ่อนอย่างละ 10 คน
รวมเป็น 30 คนในกลุ่ม โดยค่าเฉลี่ยเกรดเฉลี่ยของ
นักศึกษาในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองไม่แตกต่างกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แผนการสอนโดยใช้กลยุทธ์ไคเนติก
เรื่องทฤษฎีการพยาบาลของไนติงเกล ซึ่งมีขั้นตอน
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตร แบบเรียน คู่มืออาจารย์
และตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.2 ศึกษาการเขียนแผนการสอนใน
ห้องเรียนแบบไคเนติก

1.3 เขียนแผนการสอนโดยใช้กรอบ
แนวคิด VARK Learning Style ได้แก่

การเห็น (visual) โดยให้นักศึกษาได้ดู
บทบาทสมมติ (role play) ที่แสดงถึงอดีตชีวิตประวัติ
และวิวัฒนาการของทฤษฎีการพยาบาลของไนติงเกล
และสะท้อนคิด การฟัง (Auditory) เรื่องเล่าจาก
ประสบการณ์จริงในการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ไนติงเกล
ที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษจากผู้สอน การอ่าน
(Read) Scenario illustrating nursing care framed
by Nightingale's Thirteen canons พร้อมช่วยกัน
วิเคราะห์ว่าครบถ้วนตามหลักปรัชญาการพยาบาล
ของไนติงเกลทั้ง 13 ประการ หรือไม่ อย่างไร (ใน
ชั้นเรียน) และการอ่านอดีตชีวิตบุคคลที่น่ารู้จัก
เรื่อง “ฟลอเรนซ์ ไนติงเกล พยาบาลที่มีความเมตตา
คุณงามความดี” เรื่องราวและเขียนภาพโดยเทะซึยะ คุโรฮะว่า
บริษัทนานมีบุ๊ค พิมพ์ครั้งที่ 12 แปลโดย คัททรินยา
แก้วบัณฑิตย์ ความยาว 151 หน้า (มอบหมายให้
อ่านประกอบนอกชั้นเรียน) และการลงมือปฏิบัติ
(Kinesthetic) นำทฤษฎีไปใช้วางแผนการพยาบาลใน
กรณีศึกษาที่กำหนดให้

โดยในการเขียนแผนการสอนจะมีการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เขียนเนื้อหาที่สอน ระบุกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน และการประเมินผล

1.4 นำแผนการสอนไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยเลือกผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์ในการสอนรายวิชารายวิชานิติเวชศาสตร์และกระบวนการพยาบาล นานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน และอาจารย์พยาบาลที่ได้ผ่านการอบรมการจัดการเรียนการสอนแบบโคแคคติกที่มหาวิทยาลัยฟอนทิส ประเทศเนเธอร์แลนด์ จำนวน 2 คน ให้ทำการตรวจสอบในส่วนของตัวเองแผนการสอน

2. แผนการสอนแบบปกติ เรื่องทฤษฎีการพยาบาลของไนติงเกล ซึ่งจะใช้สอนในกลุ่มควบคุม เนื้อหาทั้งหมดเหมือนกับเนื้อหาในแผนการสอนโดยใช้กลยุทธ์โคแคคติกทุกประการ สำหรับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้มีลักษณะตรงกับแผนการสอนโดยใช้กลยุทธ์โคแคคติก แต่กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน และการประเมินผลมีความแตกต่างจากแผนการสอนโดยใช้กลยุทธ์โคแคคติก โดยกิจกรรมการเรียนการสอนหลักคือ การบรรยาย การถามคำถาม การยกตัวอย่าง สำหรับสื่อการสอนได้แก่ การนำเสนอ Power point slide ผู้สอนประเมินผู้เรียนจากการสังเกตความสนใจ และการตอบคำถามของผู้เรียน

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทฤษฎีการพยาบาลของไนติงเกล มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพดังนี้

3.1 วิเคราะห์เนื้อหาในบทเรียน จัดทำผังของแบบทดสอบ (Specification of Test) ตาม Bloom Taxonomy revised 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คะแนนเต็ม 30 คะแนน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แบบทดสอบถูกผิดจำนวน 20 ข้อ ให้คะแนนข้อละ 1 คะแนน และส่วนที่ 2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ

ให้คะแนนข้อละ 1 คะแนน

3.2 นำแบบทดสอบไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (ชุดเดียวกับผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจแผนการสอน) ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3.3 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี อุตรดิตถ์ จำนวน 30 คน ใช้เวลาทดสอบ 30 นาที จากนั้นนำผลไปหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตร KR-20 ได้ค่าความเที่ยง 0.86

3.4 วิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ คำนวณหาความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ซึ่งยังคงโครงสร้างและเนื้อหาไว้ทุกเรื่องโดย ข้อสอบมีค่า p อยู่ระหว่างช่วง .2 ถึง .8 และค่า r อยู่ระหว่างช่วง .1 ถึง .7

4. แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการสอน โดยใช้กลยุทธ์โคแคคติก เป็นแบบสอบถามแบบคำถามปลายเปิด ได้แก่ ความรู้สึกเกี่ยวกับการสอน โดยใช้กลยุทธ์โคแคคติกเป็นอย่างไร และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสอนโดยใช้กลยุทธ์โคแคคติกได้แก่อะไรบ้าง เป็นต้น

วิธีดำเนินการทดลอง มีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยพบนักศึกษาในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งแจ้งขั้นตอนในการวิจัยโดยสรุป ขอความร่วมมือและให้นักศึกษาทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทฤษฎีการพยาบาลของไนติงเกล โดยใช้เวลาทดสอบ 30 นาที

2. ผู้วิจัยแจกเอกสารประกอบการสอน และชี้แจงให้นักศึกษาทั้งกลุ่มทดลองและควบคุมอ่านตำราเพิ่มเติมเกี่ยวกับทฤษฎีการพยาบาลของไนติงเกล

3. ผู้วิจัยสอนนักศึกษาในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตามแผนการสอน จำนวน กลุ่มละ 2

ชั่วโมง การสอนทั้ง 2 กลุ่ม ใช้เวลาเดียวกัน ในสถานที่ที่มีบรรยากาศใกล้เคียงกัน กล่าวคือ อาคารเรียนเดียวกัน ไม่มีเสียงรบกวนเหมือนกัน อุณหภูมิห้องเท่ากัน

4. ผู้วิจัยให้นักศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ทฤษฎีการพยาบาลของไนติงเกล โดยใช้เวลาทดสอบ 30 นาที

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปดังนี้

1. คำนวณผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้กลยุทธ์ใดแคคติก และการสอนแบบปกติโดยใช้สถิติคือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้กลยุทธ์ใดแคคติก และการสอนแบบปกติโดยใช้สถิติทดสอบที (Dependent t-test statistic) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังได้รับการสอนโดยใช้กลยุทธ์ใดแคคติก และ

การสอนแบบปกติโดยใช้สถิติทดสอบที (Independent t-test statistic) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้พิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างโดยการชี้แจงวิธีและขั้นตอนการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง ระบุว่าข้อมูลที่ได้จะถูกเก็บเป็นความลับที่ไม่สามารถระบุถึงตัวบุคคลได้ และจะนำเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้น นอกจากนี้การเข้าร่วมวิจัยขึ้นอยู่กับความสมัครใจสามารถถอนตัวได้ตลอดเวลา โดยไม่มีผลกระทบใด ๆ กับการเรียนการสอนและการประเมินผลของวิชาแต่อย่างใด ภายหลังชี้แจงให้นักศึกษาเซ็นยินยอมเข้าร่วมวิจัย (Informed Consent)

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 83.33 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 16.67 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 18-22 ปี อายุเฉลี่ย 19.43 ปี (SD = 0.82) เกรดเฉลี่ย 2.99 (SD = 0.34)

ส่วนที่ 2 เปรียบเทียบและทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสอน

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสอน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ก่อนการสอน		หลังการสอน		df	t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
กลุ่มทดลอง	13.40	1.93	22.20	1.98	29	-13.83*
กลุ่มควบคุม	13.03	2.93	21.13	2.00	29	-12.09*

* p<.05

จากตารางที่ 1 พบว่าค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในกลุ่มทดลองก่อนและหลังการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลหลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอน

ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลหลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอน

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ในระยะก่อนและหลังการสอน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ก่อนการสอน		หลังการสอน		df	t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
ก่อนการสอน	13.40	1.93	13.03	2.93	58	-.82
หลังการสอน	22.20	1.98	21.13	2.00	58	-1.97*

* $p < .05$

จากตารางที่ 2 พบว่าค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมในระยะก่อนการสอนไม่แตกต่างกัน

ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมในระยะหลังการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน หลังจากที่ถูกวิจัยทำการสอนแบบใดเดคตึกแก่กลุ่มทดลองแล้ว ผู้วิจัยได้ให้นักศึกษาทั้งกลุ่มจำนวน 30 คน แสดงความคิดเห็นต่อการสอนซึ่งแสดงผลดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนแบบไดแคดติก

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. การชมบทบาทสมมติแบบละครทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ อัตรชีวประวัติและวิวัฒนาการของทฤษฎีสิ่งแวดล้อมของนิติงเกล	4.37	0.67	มาก
2. การชมบทบาทสมมติแบบละครทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล	4.53	0.57	มากที่สุด
3. การชมบทบาทสมมติแบบละครเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน	4.47	0.57	มาก
4. การชมบทบาทสมมติแบบละครทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน	4.67	0.55	มากที่สุด
5. การฟังเรื่องเล่าประสบการณ์จริงในการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ในดิงเกล ที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ทำให้บทเรียนน่าสนใจ	4.67	0.48	มากที่สุด
6. การฟังเรื่องเล่าประสบการณ์จริงในการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ในดิงเกล ที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ทำให้มีความรู้ความเข้าใจต่อเนื้อหา	4.73	0.52	มากที่สุด
7. การอ่านตัวอย่างกรณีศึกษา (scenario) และอัตรชีวประวัติบุคคลที่น่ารู้จัก เรื่อง “ฟลอเรนซ์ นิติงเกล พยาบาลที่มีความเมตตาคุณนางฟ้า” ทำให้เข้าใจบทบาทของวิชาชีพพยาบาล	4.67	0.48	มากที่สุด
8. การอ่านตัวอย่างกรณีศึกษา (scenario) และอัตรชีวประวัติบุคคลที่น่ารู้จัก เรื่อง “ฟลอเรนซ์ นิติงเกล พยาบาลที่มีความเมตตาคุณนางฟ้าทำให้มี ทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล”	4.73	0.45	มากที่สุด
9. การทำแบบฝึกหัดคำถามชวนคิดจากกรณีศึกษาโดยใช้ทฤษฎีสิ่งแวดล้อม ของนิติงเกลทำให้มีความรู้ความเข้าใจต่อเนื้อหาและบทบาทของ วิชาชีพพยาบาล	4.47	0.57	มาก
10. ภายหลังสิ้นสุดการเรียนการสอน สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ในการฝึกภาคปฏิบัติต่อไป	4.73	0.45	มากที่สุด
รวม	4.72	0.53	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่าค่าเฉลี่ยโดยรวมของคะแนนความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนแบบไดแคดติกอยู่ในระดับเห็นด้วยมากถึงเห็นด้วยมากที่สุด โดยข้อที่มีคะแนนมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3 ข้อ ได้แก่ข้อที่ 6 การฟังเรื่องเล่าประสบการณ์จริงในการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ในดิงเกล ที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ทำให้มีความรู้ความเข้าใจต่อเนื้อหา ข้อที่ 7 การอ่านตัวอย่างกรณีศึกษา (scenario) และอัตรชีวประวัติบุคคลที่น่ารู้จักเรื่อง “ฟลอเรนซ์ นิติงเกล พยาบาลที่มีความเมตตาคุณนางฟ้าทำให้มีทัศนคติที่ดี

ต่อวิชาชีพพยาบาล” และ ข้อที่ 10 ภายหลังสิ้นสุดการเรียนการสอน สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติต่อไป สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นน้อยที่สุดแต่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ข้อที่ 1 การชมบทบาทสมมติแบบละครทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอัตรชีวประวัติและวิวัฒนาการของทฤษฎีสิ่งแวดล้อมของนิติงเกล โดยนักศึกษาพยาบาลให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมได้แก่ การเรียนในวันนี้สนุก ทำให้บทเรียนไม่น่าเบื่อ รู้สึกเพลิดเพลิน และน่าจะใช้วิธีการสอนแบบนี้ทุกๆ วิชาเพราะทำให้ไม่ง่วงนอน

ทั้งนี้อาจสรุปได้ว่า นักศึกษาพยาบาลในกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจในการเรียนการสอนโดยใช้กลยุทธ์ใดแตกต่างกับทฤษฎีการพยาบาลสิ่งแวดล้อมของไนติงเกล

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้กลยุทธ์ใดแตกต่าง

ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลหลังได้รับการสอนโดยใช้กลยุทธ์ใดแตกต่างสูงกว่าก่อนได้รับการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Alkhasawneh และคณะ (2008) ที่ศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล โดยใช้ VARK สำหรับการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based learning: PBL) ที่มหาวิทยาลัยของรัฐบาลประเทศจอร์แดน พบว่านักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่จะสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพหากผู้สอนได้ออกแบบการเรียน การสอนที่มีกิจกรรมหลากหลายจากการที่ผู้สอนเลือกวิธีการสอนที่กระตุ้นประสาทสัมผัสต่างๆ ได้แก่ การสาธิต การอภิปราย การโต้แย้ง การตอบคำถาม และบทบาทสมมติในรายวิชาการพยาบาลมารดาที่พบว่านักศึกษาพยาบาลสามารถทำคะแนนสอบได้สูงที่สุดเมื่อได้เรียนรู้จากการทดลองในห้องปฏิบัติการและการแสดงบทบาทสมมติ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Meehan-Andrews (2009) ที่ทำการศึกษาวิจัยประสิทธิภาพของวิธีการสอนกับรูปแบบการเรียนที่นักศึกษาชอบ โดยทำการศึกษาที่มหาวิทยาลัยลาโรเป ประเทศออสเตรเลีย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพโดยมีนักศึกษาหญิงจากคณะพยาบาลศาสตร์เป็นกลุ่มหลัก

ที่กำลังศึกษา วิชาเอกพยาบาลและกายวิภาคศาสตร์ที่มีวิธีการสอนที่หลากหลาย ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 รายงานว่ารูปแบบการเรียนแบบบรรยาย อภิปรายกลุ่มย่อยและลงมือปฏิบัติช่วยให้มีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาเป็นอย่างดี โดยชอบการลงมือปฏิบัติมากที่สุด

การใช้กลยุทธ์ใดแตกต่างที่ใช้กิจกรรมการสอนที่เน้นประสาทสัมผัสตามรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งสี่ด้าน (VARK Learning Style) ในการสอนทฤษฎีการพยาบาลสิ่งแวดล้อมของไนติงเกล ไม่ว่าจะเป็นการดูบทบาทสมมติ การอ่าน การเขียน การเข้ากลุ่มย่อยและฝึกวางแผนให้การพยาบาลจากกรณีศึกษาที่กำหนดให้เน้นเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ไม่เน้นการบรรยาย (Tradition passive) แต่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนมากยิ่งขึ้น (Teaming active) ซึ่งตามพีระมิดการเรียนรู้ของเคลปว่าอัตราความคงทนในการเรียนรู้แบบ Teaming active จะสูงถึง ร้อยละ 90 (Edgar, 1969) ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นักศึกษาพยาบาลสามารถทำคะแนนสอบในเนื้อหาทฤษฎีการพยาบาลของไนติงเกลได้สูงหลังการเรียน

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้กลยุทธ์ใดแตกต่างกับกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ผลการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้กลยุทธ์ใดแตกต่างสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการใช้กลยุทธ์การสอนแบบใดแตกต่างครั้งนี้มีการออกแบบการเรียนการสอนที่ผสมผสานกันโดยเน้นการกระตุ้นประสาทสัมผัสได้แก่ การดู การฟัง การอ่าน/เขียน และลงมือปฏิบัติ ซึ่งเป็นการสร้างชั้นเรียนที่มีชีวิตชีวา เน้นการทำงานเป็นทีมทำให้ผู้เรียนมีความกระปรี้กระเปร่า และสนุกกับการเรียน มีความเข้าใจ

ในเนื้อหาการเรียนมากขึ้น ทำให้มีผลการเรียนดีขึ้น (The Fontys UAS team, 2013) สอดคล้องกับความถนัดหรือความชอบของนักศึกษาพยาบาลที่ชอบรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสาน ทั้งนี้สอดคล้องกับผลวิจัยของพัชรกัณฑ์ ไชยสังข์และ สราวิน เทพสถิตภรณ์ (2558) ที่ทำการศึกษารูปแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซาโดยใช้ VARK learning style พบว่านักศึกษาพยาบาลมีรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ส่วนใหญ่จะมีรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสาน มากกว่ารูปแบบการเรียนรู้เพียงอย่างเดียว และนักศึกษาพยาบาลที่ชอบรูปแบบวิธีการเรียนรู้แบบผสมผสานจะมีเกรดเฉลี่ยในสัดส่วนที่สูงกว่านักศึกษาที่ชอบรูปแบบการเรียนรู้เพียงอย่างเดียว

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลวิจัยของ Alkhasawneh (2013) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเชิงบรรยายเพื่อศึกษารูปแบบการเรียนที่นักศึกษาพยาบาลชอบ โดยกลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเฉพาะเจาะจงเป็นนักศึกษาพยาบาลต่างชั้นปี จำนวน 197 คนที่กำลังศึกษาในภาคฤดูร้อน ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่ทุกชั้นปีร้อยละ 55 ชอบวิธีการเรียนแบบผสมผสาน โดยชอบวิธีการลงมือปฏิบัติร่วมกับการดูหรือการอ่าน/เขียน นักศึกษาพยาบาลร้อยละ 45 ชอบรูปแบบการเรียนแบบเดียว โดยพบว่าการลงมือปฏิบัติเป็นรูปแบบที่นักศึกษาส่วนใหญ่ชอบในระดับมาก รองลงมาคือการฟัง โดยพบว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ชอบรูปแบบการเรียนจากการดูมากที่สุด ชั้นปีที่ 2 ชอบวิธีการอ่าน/เขียน และชั้นปีที่ 3 ชอบการลงมือปฏิบัติ ผลการวิจัยให้ข้อสรุปที่สำคัญคือ นักศึกษาพยาบาลมีรูปแบบการเรียนที่แตกต่างกัน ผู้สอนควรปรับวิธีการสอนที่ตอบสนองต่อรูปแบบการเรียนที่นักศึกษาชอบ พบว่านักศึกษาที่ชอบเรียนแบบผสมผสานจะมีความยืดหยุ่นในการรับความรู้ใหม่ๆ ได้ดีกว่าผู้ที่ชอบรูปแบบการเรียนเพียงอย่างเดียว ดังนั้นอาจารย์พยาบาลจึงควรใช้วิธี

การสอนที่มีความหลากหลายกิจกรรมเพื่อครอบคลุมตามความต้องการของนักศึกษาอันจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

จากการสอบถามความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนการสอนแบบใดแคคติก พบว่านักศึกษากลุ่มทดลองมีความพึงพอใจในระดับมากถึงมากที่สุด ทั้งนี้เพราะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครั้งนี้เป็นไปตามรูปแบบที่นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่ชอบ ทำให้มีความสนใจและตั้งใจเรียน การจัดกิจกรรมการสอนแบบใดแคคติกที่ใช้ VARK โดยผสมผสานกันหลาย ๆ เทคนิค นับว่าเป็นการพัฒนา รูปแบบวิธีการสอน สร้างนวัตกรรมทางการศึกษาดังกล่าวของสุภรณ์ สถาพงศ์ (2544) ที่ว่า การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ไม่ควรกำหนดด้วยวิธีตายตัวด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง หรือกระบวนการใดกระบวนการหนึ่ง แต่จะต้องดูที่ความแตกต่างระหว่างบุคคลและธรรมชาติของวิชาด้วย กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรใหม่จึงออกแบบให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง คือพื้นฐานการคิดดี ภูมิแน่น เรียนรู้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

ควรนำการสอนโดยใช้กลยุทธ์ใดแคคติกที่เน้นการกระตุ้นประสาทสัมผัสในทุก ๆ ด้าน และเน้นปริมิตการเรียนรู้ของเคลที่จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติเพื่อเพิ่มความคงทนต่อการเรียนรู้ โดยการออกแบบทดสอบที่ใช้ Blooms Taxonomy มาใช้ในการสอนและประเมินผลในรายวิชาต่าง ๆ เพิ่มขึ้น โดยพิจารณาเลือกเนื้อหาที่เหมาะสม ตลอดจนระยะเวลา สถานที่ ความถนัดหรือรูปแบบการเรียนที่นักศึกษาชอบและการเตรียมความพร้อมของทีมอาจารย์ผู้สอน

สถาบันการศึกษาควรมีการวางแผนการเตรียมผู้สอนโดยจัดให้มีการเรียนรู้วิธีการสอนใหม่ๆ ฝึกฝนทักษะผู้สอนในการใช้วิธีการสอนต่างๆ

ตลอดจนให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลว่าดี มีประสิทธิภาพหรือปัญหาหรือไม่ จะทำให้ผู้สอนได้ข้อมูลในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และออกแบบการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนอันจะทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียนการสอนมากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาแต่ละชั้นปี โดยใช้ VARK learning style ก่อนออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับนักศึกษา

2. ควรใช้กลยุทธ์ใดแตกคึกกับทุกบทในรายวิชา และทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทนต่อการเรียนรู้และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ห้องเอและห้องบี ปีการศึกษา 2556 ทุกคนที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีตลอดจนวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนีอุตรดิตถ์ ที่สนับสนุนทุนการวิจัยจนทำให้งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดีจำกัด.
- ประดับ แก้วแดง. (2542). ผลของการสอนแบบจัดกรอบมโนทัศน์ที่มีต่อความคงทนในการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ประเวศ วะสี. ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดีจำกัด.แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559).สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. สำนักนายกรัฐมนตรี.
- แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559). สำนักงานปลัดกระทรวง. กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี
- พัชรภณช์ ไชยสังข์ และ สราวิน เทพสถิตภรณ์. (2558). รายงานวิจัยเรื่องการจำแนกรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา: นครนายก retrieve from http://mis.cola.kku.ac.th/files/gs28_attachment_files/files/348/ED_032.pdf?1402718868 June 28, 2015
- แฟ้มรายงานแผนการสอนวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์. (2555). วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์.
- รายงานประจำปีของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์. (2555). วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์.
- สุภรณ์ สภาพงศ์. (2544). วิธีการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มุ่งให้เกิดความสุขที่ยั่งยืน. หนังสือพิมพ์เดลินิวส์. 19039: พุทธศักราช. หน้า 6
- หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง 2555. (2555). วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์. สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข จ.นนทบุรี
- Alkhasawneh, I., Mrayyan, M. T., Docherty, C., Alashram, S., & Yousef, H. Y. (2008). Problem-based learning (PBL): assessing students' learning preferences using vark. Nurse Education Today, 28, 572-579.
- Alkhasawneh, E. (2013). Using VARK to assess changes in learning preferences of nursing students at a public university in Jordan: Implication for teaching. Nurse Education Today, 33, 1546-1549.
- Edgar, D. (1969). Audio-Visual Methods in Teaching. 3rd ed. Holt Rinehart Winston.
- Fleming, N. D. (2004). VARK: A guide to learning styles: Retrieve from www.vark-learn.com/english. June 28, 2015
- Meehan-Andrews, T. A. (2009). Teaching mode efficiency and learning preferences of first year nursing students. Nurse Education Today, 29, 24-32.
- The Fontys UAS Team. (2013). Training/course manual. Fontys University of Applied Science: The Netherlands.